

MØTEINNKALLING

Dato: 29.04.2019

UNGDOMSRÅDET

Mandag 06.05.2019 kl. 16:45

Utvalgets faste medlemmer innkalles til møte **06.05.2019 kl. 16:45 i Møterom B120 (Gamle ordførerkontoret).**

Medlemmer som ikke kan møte på grunn av lovlig forfall, skal straks melde fra om dette og oppgi forfallsgrunn. Forfall meldes på telefon 975 48 537 eller epost stig.kapskarmo@baerum.kommune.no

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel	
024/19	Godkjenning av protokoll	
025/19	Årsmelding for Ungdomsrådet 2018	
026/19	Evaluering av ordningen med ungdomsråd	
027/19	Rammeverk for kvalitet i SFO - Lekende læring	
028/19	Referatsaker	

Eventuelt

Anne Smedsrud Edstrøm
Rådsleder

Stig Olai Kapskarmo
Rådssekretær

Dato: 05.04.2019 Arkivkode: N-125 Bilag nr: Arkivsak ID: 19/7533 J.post ID: 19/77740
Saksbehandler: Stig Olai Kapskarmo
Saksansvarlig: Stig Olai Kapskarmo

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	06.05.2019	024/19

Godkjenning av protokoll

Forslag til vedtak:

Protokoll fra Ungdomsrådets møte 1.4.2019 godkjennes slik den foreligger.

Vedlegg:

Protokoll - Ungdomsrådet 01 04 19

4406266

Dato: 18.03.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 19/5962 J.post ID: 19/61566
Saksbehandler: Stig Olai Kapskarmo
Saksansvarlig: Stig Olai Kapskarmo

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	06.05.2019	025/19
Formannskapet		
Kommunestyret		

Årsmelding for Ungdomsrådet 2018

Forslag til vedtak:

Årsmelding for Ungdomsrådet 2018 tas til orientering.

SAKEN I KORTE TREKK

Det vises til Bærum kommunes reglement for Ungdomsrådet:

§ 3 Årsmelding

Rådet skal utarbeide årsmelding vedrørende sin virksomhet som fremlegges for kommunestyret

Vedlegg:

Årsmelding 2018

4386726

Dato: 03.09.2018 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 18/21773 J.post ID: 18/189775
 Saksbehandler: Stig Olai Kapskarmo
 Saksansvarlig: Stig Olai Kapskarmo

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	06.05.2019	026/19
Formannskapet		
Kommunestyret		

Evaluering av ordningen med ungdomsråd

Forslag til vedtak:

- Evalueringen tas til orientering

SAKEN I KORTE TREKK

Kommunestyret vedtok i sitt møte 22. juni 2016 og igjen 26. april 2017 å opprette ungdomsråd i Bærum. I kommunestyrets møte 21. juni samme år vedtok kommunestyret at det mot slutten av rådets første valgperiode skulle få til behandling en sak vedrørende evaluering av ordningen med ungdomsråd.

Tidligere behandling

Kommunestyret-21.6.2017- 080/17

Vedtak:

1. Rådmannen og politisk sekretariat bes jobbe videre med etableringen av et ungdomsråd og rekruttering av medlemmer til dette, i tråd med de føringer som er gitt ved behandlingen av denne saken.
2. Det forsøkes lagt til rette for at ungdomsrådet kan oppnevnes av kommunestyret i oktober 2017, og at rådet deretter kan starte opp sin virksomhet i november 2017.
3. Det bes om at kommunestyret får en sak om evaluering om ordningen med ungdomsråd mot slutten av rådets første valgperiode.

Kommunestyret-26.4.2017- 048/17

Vedtak:

1. Ungdomsråd etableres i tråd med de føringer som er gitt ved behandlingen av denne saken. Rådet likestilles med de to øvrige kommunale rådene med hensyn til funksjon (rådgivende) og arbeidsmåte.
2. Det legges frem en ny sak før sommeren 2017 der de resterende praktiske spørsmål knyttet til ungdomsrådets oppnevning og virksomhet besvares.
3. Reglementsutvalget fremlegger et utkast til reglement for ungdomsrådet.
4. Godtgjøringsutvalget gjør en vurdering av hvilken godtgjørelse som bør utbetales til medlemmene av ungdomsrådet, og det fremlegges en sak med forslag til de endringer av gjeldende godtgjøringsreglement som eventuelt er nødvendig.
5. Det legges til rette for at ungdomsrådet blir etablert og kan starte opp sin virksomhet fra skoleåret høsten 2017.
6. Ungdomsrådet sammensettes bredt og mangfoldig.
7. Ordning med ungdomsfond videreføres ikke.

Kommunestyret 22.6.2016 - 071/16**Vedtak:**

1. Bærum etablerer et ungdomsråd som erstatning for eksisterende Ungdommens kommunestyre. Rådmannen bes komme tilbake med forslag til modell og gjennomføring, der også innspillene fra Ungdommens kommunestyre vurderes.
2. Rådmannens redegjørelse om implementering av Barnekonvensjonen og barn og unges medvirkning i Bærum tas til orientering.

Formål og bakgrunn

Bærum kommune har gjennom FNs konvensjon for barns rettigheter (barnekonvensjonen) og Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) en forpliktelse til å sikre at alle barn i kommunen får sine rettigheter oppfylt, inkludert barnekonvensjonens fjerde hovedområde: *Barn har rett til deltakelse og innflytelse.*

I Bærum har barn og unges hovedkanal for medvirkning vært organene Ungdomsrådet (1995-2003) og Ungdommens kommunestyret (1999-2017), foruten elevråd, elevenes fellesutvalg, barnas representant for plansaker og ulike former for ad-hoc-utvalg. Etter råd fra Ungdommens kommunestyre anbefalte Rådmannen kommunestyret våren 2016 å erstatte Ungdommens kommunestyre med et nytt ungdomsråd. Arbeidet med å etablere et nytt ungdomsråd ble startet opp etter kommunestyrets vedtak 22. juni 2016, reglement for rådet ble vedtatt av kommunestyret 21. juni 2017 og ungdomsråd for perioden 2017-19 ble valgt av kommunestyret 25. oktober 2017.

Redegjørelse**Rekruttering og sammensetning**

Umiddelbart etter skolestart i august 2017 ble det sendt ut og publisert informasjon om Ungdomsrådet med oppfordring til å søke om å få bli medlem av rådet. Informasjonen ble distribuert til ungdomsskoler og videregående skoler i kommunen, til elevrådene, ungdoms- og fritidsklubber, frivillige organisasjoner, idrettslag etc. samt sosiale medier. Det ble også annonsert i Budstikka. Søknadsfrist ble satt til 1. september.

Totalt 36 ungdommer i alderen 11 til 18 år sendte inn søknad om å bli opptatt som medlem av Ungdomsrådet. 28 av disse søkte via læringsplattformen *It's Learning* mens de øvrige 8 sendte

søknad per e-post.

Det ble deretter foretatt intervjuer med søkerne. Intervjuene ble foretatt av ansatte i grunnskoleadministrasjonen samt Avdeling for strategi og utvikling. I tillegg til hver enkelt kandidats personlige egnethet ble det lagt stor vekt på den endelige sammensetningen av rådet og at rådet skulle ha en god spredning med hensyn til alder, bosted, bakgrunn, interesser og motivasjon for å bli medlem av rådet.

Intervjurunden resulterte i et forslag på 20 kandidater; 10 medlemmer og 10 varamedlemmer som ble overlevert til valgkomiteen (gruppelederne for Høyre, Arbeiderpartiet og Venstre) som etter noen mindre justeringer i forslaget på vararepresentanter fremmet forslaget som innstilling til kommunestyret. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Valgkomiteen for neste ungdomsråd bør – i tillegg til politiske representanter – bestå av f.eks. to av sittende ungdomsrådsmedlemmer som på grunn av øvre aldersgrense ikke kan gjenvelges som medlemmer. Det kan også vurderes om de politiske representantene bør velges blant kommunestyrets yngste medlemmer.

Møter/saker

Ungdomsrådet har hatt tilsvarende møtehyppighet som hovedutvalgene og de to øvrige rådene i kommunen og Rådmannen og Politisk sekretariat har bestrebet at saker som skal til behandling i hovedutvalgene har vært til behandling i Ungdomsrådet uken før samme sak skal behandles i hovedutvalgene.

Dette har i all hovedsak fungert godt men det er fortsatt en viss mengde saker burde vært gjenstand for rådsbehandling før de blir behandlet av hovedutvalgene og også saker som sendes tilbake av hovedutvalgene på grunn av manglende rådsbehandling. Dette problemet kan løses ved at oppsatte frister holdes.

Det er utfordringer knyttet til det faktum at sakene Ungdomsrådet har til behandling ikke er diskutert på forhånd. Ungdomsrådets medlemmer representerer ikke partier, organisasjoner e.l. og det er dermed ikke gruppemøter i forkant, slik det er vanlig i kommunestyre, formannskap og utvalg.

Ungdomsrådet har ved noen anledninger satt ned arbeidsgrupper for å arbeide med bestemte temaer eller saker som skal opp eller har vært oppe til politisk behandling. Det har vært gjort forsøk på å formalisere dette i faste grupper men det har i liten grad fungert optimalt.

I neste periode bør det gjøres et forsøk med å øke møtehyppigheten og at alle saker behandles over to møter, slik at det første av de to møtene fungerer som et forberedende møte. Dette vil også gi rådets medlemmer en økt mulighet til å ta opp egne saker.

Det har vært lite forfall til Ungdomsrådets møter og kun tre av de ti vararepresentantene har blitt innkalt til møter. Vararepresentantene har imidlertid blitt invitert til møter i arbeidsgrupper, befaringer og andre egnede arrangement. Det anbefales å redusere antallet vararepresentanter til f.eks. fem.

Andre aktiviteter

Ungdomsrådet hadde en kort opplæringsamling i begynnelsen av perioden. I tillegg ble det arrangert et todagers kurs i dialogmodell med kursleder fra Nansen Fredssenter.

Nytt ungdomsråd bør gis en mer intensiv og innholdsrik opplæring tidlig i perioden. Det legges opp til at det nye rådet reiser bort en helg straks etter konstituering og der gis så mye nødvendig informasjon som mulig. Politisk sekretariat vil arrangere kurset, i samarbeid med Rådmannen og med bistand fra Nansen Fredssenter.

Ungdomsrådet har vært på befaringer, både i opplæringsøyemed og i forbindelse med saker de har hatt oppe til behandling. Blant annet har Ungdomsrådet vært på besøk på Stortinget, med omvisning ved stortingsrepresentantene Henrik Asheim og Åsmund Aukrust og besøkt ungdoms- og fritidsklubber i kommunen. Dette har vært nyttig og det tas sikte på å fortsette dette.

Enkelte medlemmer av Ungdomsrådet har deltatt på ungdomskonferanser i Strasbourg og Brussel. Det har vært interessant og lærerikt for de som har deltatt. Samarbeid med medvirkningsorganer for ungdom, både i Norge og i utlandet bør være en prioritert oppgave.

Enkeltmedlemmer i Ungdomsrådet, særlig leder og nestleder men også andre medlemmer, har deltatt i debattmøter, workshops og konferanser, blant annet om områdeutvikling, fritidsklubber og SLT.

Sekretariat

Politisk sekretariat har sørget for sekretariatsbistand til rådet og en av de ansatte der har vært rådssekretær i perioden.

Rådmannens rolle

Nestleder i Avdeling for strategi og utvikling har vært rådmann i rådet. I tillegg har en ansatt i grunnskoleadministrasjonen møtt fast i rådet og samarbeidet med Politisk sekretariat.

Ungdomsrådets egen evaluering

Ungdomsrådet har gjennomført en egen evaluering. Ungdomsrådets leder og nestleder utarbeidet og sendte ut et spørreskjema som alle de faste medlemmene samt to varamedlemmer har besvart.

Besvarelsene er svært positive, det er bred enighet om at Ungdomsrådet har fungert godt og alle svarer at arbeidet i Ungdomsrådet enten har svart til forventningene eller har vært bedre enn forventet. Når det gjelder saker og saksmengde svares det noe ulikt og det kan bero på at medlemmene har ulik alder og ikke minst interesse- og kompetansefelt. Forbedringspotensialet medlemmene peker på gjelder opplæring og inndeling i komiteer/arbeidsgrupper samt det å kunne ta opp egne saker.

Spørsmålene og svarene på Ungdomsrådets egne evalueringsundersøkelse er vedlagt i sin helhet.

Vedlegg:

Ungdomsrådets egne evaluering

4384923

DEL 2 – MER OM SAKEN:

Det følger av Grunnloven § 104 at barn har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv. Barn og unges rett til å si sin mening og å bli hørt er også hjemlet i FNs konvensjon om barnets rettigheter, artikkel 12. Det følger av artikkel 12 at barnet skal ha rett til å gi uttrykk for sine synspunkter i saker som berører det, og at barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Denne retten gjelder også i forvaltningssaker. Bestemmelsen gir uttrykk for et generelt prinsipp. Barnekonvensjonen, har vært gjeldende som norsk lov siden 2003. FNs barnekomité har anbefalt norske myndigheter å styrke barn og unges muligheter til deltagelse samt sikre at deres synspunkter blir tillagt vekt.

Det var tidligere opp til den enkelte kommune å bestemme om den ønsker å ha en formell medvirkningsordning for ungdom. Ny kommunelov, § 5.12, lyder *Kommunestyret og fylkestinget skal selv velge et eldreråd, et råd for personer med funksjonsnedsettelse og et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom*. Med dette er ungdom gitt en lovfestet rett til medvirkning på lik linje med eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

I forslag til forskrift om medvirkning foreslås det at det i utgangspunktet bør være like regler for de tre medvirkningsordningene, dvs. Eldrerådet, Råd for personer med funksjonsnedsettelse og Ungdomsrådet, med mindre det er særlige grunner som taler for at det er behov for ulik regulering. Departementet foreslår videre lik utforming av bestemmelser om oppgaver og organisering og saksbehandling for rådene. I Bærum er dette oppfylt etter at man erstattet Ungdommens kommunestyre med Ungdomsrådet. Det er noen ulikheter knyttet til antall medlemmer ettersom Eldrerådet har syv medlemmer mens de to øvrige rådene har 10 medlemmer. Videre er det ulikt hvordan leder og nestleder blir valgt men dersom forslag til forskrift om medvirkning blir vedtatt skal alle de tre rådene selv velge leder og nestleder. Sist men ikke minst har ikke Ungdomsrådet politiske representanter blant rådets medlemmer, i motsetning til Eldrerådet hvor tre av de syv medlemmene er politiske representanter og i Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne hvor fire av de ti medlemmene er politiske representanter.

Å gå tilbake til ordningen med Ungdommens kommunestyre vil altså være i uoverensstemmelse med forslag til forskrift om medvirkning. Det ble også konkludert med, både fra kommunens side og enda viktigere, fra representantene i Ungdommens kommunestyre sin side, at dette organet ikke var et ideelt organ for medvirkning; det var et høyt antall medlemmer, uklarhet om hvem som var medlemmer, hyppig utskifting og dårlig oppmøte blant enkelte. Ungdommens kommunestyre fungerte til en viss grad som et felles elevråd for kommunen og dette er et for snevert utgangspunkt for et medvirkningsorgan for barn og unge for hele kommunen. Imidlertid har samarbeid med elevrådene vært viktig for inneværende ungdomsråd, et samarbeid som bør styrkes i neste periode.

KONKLUSJON

Erfaringene med ungdomsråd er positive og det er ønskelig å fortsette ordningen. Det er et forbedringspotensial knyttet til opplæring, særlig i begynnelsen av perioden men også underveis, til forberedelser før oppsatte saker skal behandles, til rådets mulighet for selv å ta opp egne saker og til rådets kommunikasjon og samarbeid med annen ungdom i kommunen. Dette

forbedringspotensialet har kommet til syne ved erfaring og det vil derfor være et potensial det forholdsvis enkelt lar seg gjøre å utnytte.

Forslag til vedtak:

Evalueringen tas til orientering.

Dato: 29.04.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 18/29966 J.post ID: 19/82871
 Saksbehandler: Kari Kolbjørnsen Bjerke
 Saksansvarlig: Siv Herikstad

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	06.05.2019	027/19
Hovedutvalg for barn og unge		

Rammeverk for kvalitet i SFO - Lekende læring

Rådmannens forslag til vedtak:

Hovedutvalg for barn og unge vedtar rådmannens reviderte forslag til rammeverk for kvalitet i SFO.

SAKEN I KORTE TREKK

I desember 2018 fremmet rådmannen et forslag til rammeverk for kvalitet i SFO. Rammeverket er en revidert utgave av tidligere kvalitetsplan for SFO «Lekende læring». I forbindelse med behandling av saken besluttet Hovedutvalg for barn og unge å sende forslaget på høring til SU/SFO-utvalg ved alle barneskolene i kommunen.

I denne saken oppsummerer rådmannen høringsuttalelsene og legger frem forslag til revidert rammeverk for kvalitet (eget vedlegg). Rådmannen foreslår endret ordlyden i enkelte av indikatorene og beskrivelsene på kvalitet, basert på innspillene i høringen.

Vedlegg:

Rammeverk for kvalitet i SFO - revidert til politisk behandling 26.04.19 (L)(5865360)	4431667
Hørings svar samlet - rammeverk for kvalitet i SFO	4429123
Høringsbrev til SU	4429126

DEL TO – MER OM SAKEN

I desember 2018 fremmet rådmannen et forslag til rammeverk for kvalitet i SFO, «Lekende læring». Rammeverket er en revidert utgave av den tidligere kvalitetsplanen. I rammeverket presenteres det tre hovedområder med tilhørende indikatorer og kvalitetsbeskrivelser.

- Lek
- Læring
- Livsmestring

Tanken bak rammeverket er at den enkelte SFO skal velge ett av de tre hovedområdene og arbeide systematisk med å videreutvikle kvalitet med bakgrunn i indikatorene og kvalitetsbeskrivelsene.

Over år kan fokusområdene variere ved den enkelte skolefritidsordning. Ved å styrke ett av områdene vil det dessuten ofte ha positiv effekt på de to øvrige områdene.

I forbindelse med behandling av saken, vedtok Hovedutvalg for barn og unge å sende forslaget til rammeverk på høring til SU, eller SFO-utvalget, ved alle barneskoler.

Hørings svar

Ved fristens utløp var det kommet inn 16 hørings svar. Følgende skoler har sendt inn hørings svar: Bekkestua, Eiksmarka, Emma Hjorth, Haslum, Hosle, Høvik, Høvik Verk, Levre, Lommedalen, Lysaker, Løkeberg, Rykkinn, Skui, Stabekk, Storøya og Tanum skole.

Rådmannen strukturerer hørings svarene etter de fem spørsmålene som ble presentert i høringsbrevet. Det er både FAU, SU og SFO-utvalg som har svart på høringen. For leservennlighetens skyld, brukes termen «utvalget» for å beskrive høringsinstansene.

Spørsmål 1: I hvilken grad er dere enige i hovedområdene som presenteres i rammeverket?

En sammenfatning av hørings svarene viser at utvalgene stort sett gir sin tilslutning til de tre områdene som er valgt. Ett utvalg skriver at «*hovedområdene dekker avgjørende områder for barns trivsel og utvikling, og finner støtte både i FNs barnekonvensjon, forskning og litteratur*». Et annet utvalg fremhever det som positivt at det er sammenheng mellom rammeverkene for kvalitet i skole og SFO.

Flere utvalg presiserer viktigheten av SFO som en arena for lek og frie aktiviteter. De fremhever at SFO må være en arena der de kan øve seg på sosiale ferdigheter og samhandling med voksenstøtte i nærheten, uten at dette nødvendigvis er satt inn i en organisert aktivitet. Ett utvalg skriver: «*Vi er glad for at man holder fast ved overskriften/ visjonen «Lekende læring»*».

Enkelte utvalg stiller spørsmål ved inndelingene av områdene, og at f. eks måltidene er lagt inn under området livsmestring, og ikke lek, eller læring. Ett utvalg mener at skillet mellom de tre områdene ikke er tydelig nok, og at det er uheldig at ikke alle områdene har indikatorer knyttet til at barn skal oppleve omsorg, trivsel og trygghet. Utvalget mener for eksempel at hovedområdet «lek» kan bli «satt opp mot» læring og livsmestring og motsatt. Som løsning ønsker utvalget at det bør fremsettes noen hovedmål og hovedindikatorer som bør være felles i rammeverket. Et annet utvalg mener også at det er uheldig at SFO kun skal velge ett av hovedområdene. De mener det vil det bidra til større kvalitetsheving om alle SFO må arbeide systematisk med minst to av de tre hovedområdene.

Ett utvalg påpeker at rammeverket er mangelfullt når det gjelder barnas mulighet til å medvirke og

å påvirke sin egen hverdag. Det mener at det ikke er lagt opp til at barna systematisk kan gi tilbakemelding om hvordan de opplever SFO, og at det må lages strukturer og rutiner som sikrer at barna tas med på alle nivåer i planleggingen og evalueringen av tilbudet på SFO.

Rådmannens tilsvaer:

Rådmannen forstår innspillene knyttet til de tre hovedområdenes særegenheter og sammenheng, men presiserer at et lokalt rammeverk aldri kan overprøve opplæringslovens føringer. At en SFO velger å videreutvikle ett av hovedområdene, for eksempel «læring» betyr ikke at man ikke skal arbeide med relasjoner og trygghet samtidig. Rammeverket gir kun en retning for hvor man ønsker å videreutvikle praksis spesielt innenfor et tidsrom. Rådmannen foreslår at skolefritidsordningene kun arbeider med ett hovedområde av gangen for å sikre at arbeidet gjøres systematisk og grundig, ettersom SFO-personalet har begrenset med tid til planlegging og samarbeid. Rådmannen ønsker også å presisere at nettopp fordi de tre områdene henger tett sammen, har de også overlappende indikatorer og beskrivelser.

Spørsmål 2: Har dere andre innspill til aktuelle indikatorer i hovedområdet «læring»?

Tilbakemeldingene på dette spørsmålet er delt. Flere utvalg anser det som viktig at læring blir markert som et eget område. De anfører at SFO er en viktig læringsarena for flere ferdigheter. Majoriteten av utvalgene presiserer imidlertid at læring i SFO-tiden bør være noe annet enn læring i skoletiden, og at det må knyttes tett opp mot lek og livsmestring. I ett av høringssvarene har elevrepresentantene uttalt at begrepet «læring» bør ha hovedvekt på sosial læring. Ett SFO-utvalg skriver:

«Vi ser viktigheten i å ivareta SFO som en arena der læring først og fremst skje gjennom lek, aktivitet og samhandling med andre, i et sosialt fellesskap. Barnas undring, nysgjerrighet, problemløsning, kritiske tenkning og kreativitet og skaperglede skal stimuleres og anerkjennes, og det skal være rom for å følge barnas initiativ og interesser. Vi ønsker ikke en retning der man skal «finne/lete» etter læring i alle aktiviteter, men la leken være utgangspunktet for læring der dette kommer naturlig.»

Et par utvalg mener hovedområdet «læring» er positivt, fordi det gir «en klar mulighet å videreføre og overføre læring i klasserommet til ulike aktiviteter på SFO». Et utvalg mener det er mye å hente på et tettere samarbeid mellom skole og SFO, slik at SFO kan legge opp til aktiviteter som støtter opp under det barna lærer i skolen, f. eks å måle ting (matematikk), finne blomster, blader, småkryp (naturfag), spille spill, lage mat etc. Et annet utvalg skriver:

«Det er viktig å få inn læring som et hovedområde for å sørge for at vi bruker de muligheter som finnes for å sørge for at de minste barna ikke faller bakpå allerede på de lave trinnene på barneskolen. Ved å ha litt fokus på dette på SFO også så vil man styrke barn som får mindre hjelp til skolearbeidet i hjemmet. Dette betyr ikke at man må jobbe med fagene på teoretisk måte på SFO men heller forsøke å gjøre aktiviteter som foreslått ovenfor (som ofte ikke oppfattes av barn som læring).»

Ett utvalg mener det bør tydeliggjøres at SFO er en viktig arena for språkutvikling, og at det bør presiseres hvordan de voksne er gode språkmodeller for barna. Et annet utvalg ønsker at det synliggjøres i større grad i indikatorene at barna kan lære gjennom om samarbeid. Et tredje utvalg foreslår at hovedområde heller bør ha et navn som fremhever utforskning og opplevelse mer enn

begrepet «læring».

Ett utvalg mener det ikke er nødvendig å ha et eget område som heter læring.

Rådmannens tilsvaer:

Rådmannen mener det er viktig å ha et spesifikt område som handler om «læring», både for å anerkjenne SFO som en reell læringsarena, men også for å verdsette et bredt læringsbegrep. Læring er handler ikke bare om det som skjer i undervisningstimene i skoletiden, men vel så mye om de uformelle, sosiale og kreative læringsssituasjonene det daglige livet legger til rette for. Rådmannen mener denne innfallsvinkelen til læringsbegrepet er godt representert ved de fire indikatorene som er valgt under dette området i rammeverket.

Spørsmål 3: Er det ønskelig med en større sammenheng mellom skolefagene og innholdet i SFO?

De ulike utvalgene er delt i svaret på dette spørsmålet. Noen få utvalg mener det vil være en fordel å koble SFO tettere til skolen der det er naturlig, dersom det er preget av lek og frivillighet. En tettere kobling mellom skole og SFO kan gjøre at barna får flere vinklinger på et tema, og at samarbeidet og synergiene mellom skole og SFO kan bli styrket (se ellers svarene i spørsmål 2).

Samtidig uttrykker de aller fleste utvalgene at de ønsker *ikke* en større sammenheng mellom skole og SFO, utover et tilbud om leksehjelp. De mener at en tettere sammenheng vil medføre større forskjeller mellom barn som går på SFO og barn som ikke går på SFO. Ett utvalg presiserer at de ikke ønsker en «heldagsskole» der SFO er en forlengelse av skoledagen. Flere presiserer at de ønsker å ivareta skolefritidsordningens egenart som arena for sosialisering og at barna bør ha rom for fri lek i sin fritid. Ett utvalg skriver:

«Skolen er en undervisningsarena, men SFO er en fritidsarena for barna og skal være noe annet enn skole og barnehage (jf Utdanningsdirektoratets veiledende rammeplan for kvalitetsutvikling i SFO). Det vil være naturlig å se skole og SFO i sammenheng i mange tilfeller (felles normer, regler, planer osv.), men det er viktig å ikke gjøre SFO til en forlengelse av oppæringen i fag som skolen har ansvaret for.»

I høringsvaret fra Løkeberg står det:

«Alle partene på Løkeberg understreker at man ikke ønsker en tettere sammenheng med skolefagene på den måten at skolefagene skal være styrende. Læring i SFO bør være knyttet til aktiviteter barna ønsker å lære. Det kan være å strikke, spille sjakk, fiske, lage mat osv., men basert på barnas ønsker. Det er naturlig tett sammenheng med mye av det barna lærer på skolen, eksempelvis har både skole og SFO mange aktiviteter knyttet til årstider og høytider, til ferdighetstrening i fysiske aktiviteter og formingsaktiviteter. SFO stimulerer leseglede og leseinteresse og barna får mye trening i og erfaring med samarbeid og samhandling. Barna lærer viktige sosiale ferdigheter på SFO. Vi ønsker å framheve betydningen av SFO som en arena der barna får anledning til frilek. Vi erfarer at mange barn har en hverdag som ofte er fylt av voksenstyrte aktiviteter. I tillegg er det utfordringer knyttet til at en del barn bruker svært mye av sin tid på digitale aktiviteter. Vi mener SFO har en svært viktig oppgave når det gjelder å tilby frilek. Svært mye viktig sosial læring foregår i frileken. Vi synes lek og læring i det nye rammeverket er godt beskrevet.»

Rådmannens tilsvaer:

Rådmannen oppfatter høringsuttalelsene som en tydelig tilbakemelding om at både ansatte og foreldre ønsker at SFO først og fremst skal være en fritidsarena. Det er mange som åpner for en kobling mellom det barna lærer på skolen og aktivitetene på SFO, så fremt det foregår på en naturlig og lekpreget måte. Rådmannen har stor tillit til at den enkelte SFO både som organisasjon, og hver enkelt ansatt i SFO vil se handlingsrommet og bruke mulighetene som oppstår for læring i naturlige sammenhenger. Det skal også prege de kompetansehevingstiltakene som tilbys ansatte i SFO.

Spørsmål 4: Har dere innspill til andre elementer som bør inn i rammeverket for kvalitet i SFO?

Flere utvalg påpeker at rammeverket kan virke noe omfattende og stiller store krav til de ansattes pedagogiske kompetanse. Ett utvalg skriver at de er bekymret for at en for stor pedagogisk orientering og for høye krav til kvalitet vil gjøre at «dørene lukkes» for unge som ønsker å videreføre sine lidenskaper og interesser for barn i SFO. Et annet utvalg skriver at det er positivt med mange aktiviteter, men at det aller viktigste arbeidet i SFO bør være relasjonsarbeidet mellom voksne og barn, og barn og barn.

Et par utvalg poengterer at rammeverket stiller store krav til at hver enkelt SFO konkretiserer og fortolker rammeverket. De mener rammeverket bør inneholde noen konkrete implementeringsforslag som kan gjøre det lettere for den enkelte SFO å ta rammeverket ut i praksis. Et utvalg skriver:

«For at dette rammeverk for kvalitet i SFOen kan realiseres blir det viktig å vektlegge indikatorene for de voksne på SFO, da disse i stor grad legger til rette for hvordan indikatorer for barn og foreldre vil slå ut. Indikatorer for barn og voksne er gode arbeidsverktøy for de ansatte som jobber i SFO til å analysere om driften deres lykkes; om indikatorene for barn og foreldre oppfylles og hva de må være oppmerksomme på og jobbe med videre.

For å få til kontinuitet for barna på SFO samt i arbeidet med kvalitetsutviklingsarbeidet, er det en vesentlig faktor at ansatte jobber på SFOen over tid fremfor den store turnover man ser hvert år hos mesteparten av SFOene.»

Ett utvalg skriver at de savner en bedre kobling mellom barnas læring på SFO og hjemmet. Dersom hjemmet er mer orientert om hva som skjer, vil de også kunne bearbeide de barna har lært hjemme. Et annet utvalg påpeker at forventningene som skisseres til foreldrene i rammeverket forutsetter det at det er god informasjon og kommunikasjon fra SFO til dem.

Ett utvalg gir uttrykk for at forventningene til kvalitet og utvikling i SFO må tydeliggjøres i rammebetingelsene for SFO, for eksempel økonomisk handlingsrom, ledelsesressurs og den faktiske tiden barna er på SFO. På 3. og 4. trinn er det flere elever som kun er på SFO noen få timer hver uke. Det må også tas høyde for at gode aktiviteter krever tid til forberedelse.

Ett utvalg påpeker at de er enige i innholdet i indikatorene, men at det bør tydeliggjøres hvilken ønsket effekt man ønsker av rammeverket. Slik formuleringene er i høringsutkastet, er det blandet tiltak og ønskede måloppnåelser. Utvalget etterspør målbarheten av rammeverket når tiltak og måloppnåelser blandes.

Ett utvalg stiller spørsmål ved om rammeverkets hovedmål «hvert enkelt barn løfter seg» egner seg for SFO. De skriver: «*For SFO-utvalget vil det være mer naturlig at et slikt hovedmål beskriver forventninger man har til hvordan barna skal ha det på SFO. For eksempel kunne hovedmålet være: Barna får omsorg, føler seg trygge og trives på SFO.*»

Ett utvalg skriver at det er ønskelig med et eget punkt om kvalitetsutvikling i rammeverket:

«Lekende læring for 2013-2016 hadde et eget punkt om kvalitetsutvikling. Det mener vi må videreføres og vi foreslår at det gjennomføres barneundersøkelser, foreldreundersøkelser og egenvurderinger for SFO-ansatte årlig ved alle skolefritidsordninger i Bærum.»

Ett utvalg påpeker at det i dag ser ut til å være en for liten ledelsesressurs til SFO. De skriver: «*Ledelse av skolefritidsordningen, og ikke minst av det kvalitetsarbeid der legges opp til i det nye rammeverket, er i høy grad avhengig av en tilstedeværende leder som kan rette hele sitt fokus mot SFO.*»

Ellers anføres følgende innspill:

- Det bør presiseres tydeligere hvordan medarbeidere skal samarbeide.
- Det ligger et stort potensial i å samarbeide med andre lokale aktører, f. eks barnehager og seniorsentra.
- Det bør vurderes om mat/måltider bør vurderes til å være et eget tema, og ikke legges under området livsmestring.
- Det bør stå noe spesifikt om sang og musikk.
- Det bør stå noe mer om overgangen mellom barnehage og SFO og at det bør arbeides med å skape en god skolestart i SFO for barna.
- Det bør være et overordnet mål i rammeverket: At SFO skal være en arena for lekbasert læring og praktisering av sosiale ferdigheter og livsmestring.
- noen områder i planen er mer detaljert beskrevet enn andre. Fysisk aktivitet er f. eks lite utdypet.

Rådmannens tilsvar:

Rådmannen ønsker å presisere at SFO er en virksomhet som ledes av rektor og avdelingsleder. Som pedagogiske ledere har de ansvar for at hver enkelt SFO fremstår som en lærende organisasjon i arbeidet med rammeverket. Dette innebærer at personalet sammen leser og fortolker områdene og beskrivelsene i fellesskap, gjør erfaringer i praksis og får mulighet til å reflektere over dem. Det skal ikke være noen motsetning mellom tydelige indikatorer for kvalitet og ansatte som får mulighet til å videreføre sin kunnskap og interesser i form av å tilrettelegge en fritidshverdag på dette grunnlag.

Rådmannen ser at det er viktig at hver enkelt SFO sikrer at de har gode rutiner for samarbeid og kommunikasjon med hjemmet, slik at foreldrene har mulighet til å være aktive deltakere for å strekke seg mot de indikatorene som er nedfelt i rammeverket. Det ligger godt til rette for dette i det daglige via for eksempel digitale plattformer som også benyttes av skolens øvrige virksomhet. Ellers er spesifikke møter mellom SFO og foreldre like viktig som for skolens øvrige virksomhet. Så er det viktig å understreke at det forutsettes videreføring av dagens rutiner med foreldreundersøkelser samt videreføring av ansattes egenvurdering. Rådmannen vil også ta videre forslaget om systematisk arbeid med elevmedvirkning og barnesamtaler. Dette er en arbeidsform som skolen benytter eksempelvis i det de kaller elevsamtaler. Rådmannen ser at det ligger til rette

for en videreføring av denne modellen også i SFO, men vet parallelt det er en ressurskrevende arbeidsform. En tilnærming kan også være bruk av digitale kartleggingsmuligheter som også er tilrettelagt for de aller yngste elevene ved å benytte symbol og opplesningsfunksjon i stedet for tekst. Per i dag er det mange skolefritidsordninger som har avdelingsmøter med barn og ansatte hvor trivsel og inkludering og barnas opplevelse av leke- og aktivitetstilbud drøftes. Det må uttrykkes et aktiv ønske og bevissthet knyttet til å lytte til barnas stemme, involvering og medvirkning i egen fritid.

Når det gjelder ordvalg med hensyn til om beskrivelsene i rammeverket skal være tiltak eller måloppnåelser, har rådmannen gått gjennom den reviderte utgaven av rammeverket og gjort noen språklige endringer. Rådmannen ønsker likevel å påpeke at beskrivelsene ikke skal være målformuleringer, eller sjekklister, men beskrivelser på hvordan det ser ut/oppleves når indikatoren etterleves i praksis.

Når det gjelder forslaget om å endre hovedmålet fra «hvert enkelt barn løfter seg» til «barna får omsorg, føler seg trygge og trives på SFO», mener rådmannen at det er hensiktsmessig med en sammenheng mellom målet i skolens rammeverk og rammeverk for SFO, og at målformuleringen som står i dag også innlemmer de foreslåtte elementene. I tillegg peker målformuleringen «hvert enkelt barn løfter seg» mot et mer aktivt handlende barn. En målformulering i en lokal modell kan uansett ikke overprøve opplæringslovens § 13-7 som sier at SFO skal være en arena for lek, kultur og livsmestring.

Rådmannen ser ikke behov for egne indikatorer knyttet til overgangen mellom barnehage og SFO, ettersom det foreligger egne overgangsrutiner mellom barnehage og skole/SFO, og det er utarbeidet et eget dokument som beskriver hvordan de voksne skal skape en god start i SFO.

Spørsmål 5: Har dere innspill til andre forhold som berører vedtektene for SFO?

Til dette spørsmålet kom det flere innspill:

Åpningstider: Ett utvalg påpeker at skolefritidsordningen i Bærum er stengt i hele juli. Flere steder i landet har SFO kun stengt fire uker om sommeren, ikke fire og en halv uke. Ferieloven gir kun rett til fire ukers ferie, og åpningstiden i SFO bør gjenspeile dette. Et annet SFO-utvalg undrer seg over om SFO må være åpent til klokken 12 onsdag før skjærtorsdag, samt julaften og nyttårsaften.

Leksehjelp: Flere SFO-utvalg etterlyser en presisering av punkt 5 i vedtektene, hvor det står at alle barn på SFO skal få tilbud om leksehjelp. Leksehjelp på skolen tilbys med pedagog, men leksehjelp i SFO-tiden er ikke med pedagog, men med en assistent som sørger for ro og rammer mens barna gjør lekser. Ett utvalg skriver:

«Kommunen skal ha et tilbud om gratis leksehjelp i grunnskolen, ref. §13-7A, oppl.I. Det er behov for avklaring av SFOs forpliktelser og foreldres forventninger både når det gjelder økonomi og bemanning. Det er forskjell på leksehjelp eller tilbud om å gjøre lekser. I Bærum har vi pedagoger som gir leksehjelp på 5. -7. trinn. På SFO er bemanningen annerledes. Vi mener at SFO skal legge til rette for at barna kan gjøre lekser under rolige forhold. Vår erfaring er at det vanligvis er best om foreldrene etablerer gode lekserutiner med sitt eget barn i 1. klasse og at leksetilbud på SFO ordinært gjelder fra 2. klasse. Så kan man i tillegg lage avtaler for enkeltbarn etter behov.»

Bemanning og kompetanse: Flere utvalg etterlyser en presisering av hva som er tilstrekkelig antall

medarbeidere i SFO, alternativt en bemanningsnorm relatert til antall barn som er med i ordningen. Flere ønsker også at vedtektene bør konkretiseres med tanke på minimumskrav til pedagogisk, eller annen relevant, kompetanse hos de som jobber i SFO.

Måltider: Ett utvalg mener det bør være et krav om måltider flere dager i uken, slik at SFO-ene kan tilby et så likt mattilbud som mulig.

Kvalitetsvurdering: Ett utvalg foreslår også at det tilføyes et punkt om at det skal gjennomføres årlige foreldreundersøkelser, barneundersøkelser og egenvurderinger for de ansatte. Dette for å sikre en kvalitetsvurdering av SFO-tilbudet.

Eget arbeidsutvalg for SFO: Ett utvalg foreslår også et krav til å opprette eget arbeidsutvalg for skolefritidsordningen, og at punkt 9 i vedtektene endres til: «*Samarbeidsutvalget skal, i samarbeid med FAU, opprette et eget arbeidsutvalg for skolefritidsordningen. Arbeidsutvalget skal bestå av foreldrerepresentanter, skolens ledelse og ansatte i SFO.*»

Særmerknad til punkt 5: I pkt. 5 i vedtektene vises det også til nasjonale mål og tiltak for elever i SFO-tiden. Det er uklart hvilke mål det er man viser til. Det bør skrives eksplisitt hvilke mål man viser til.

Rådmannens tilsvar:

Rådmannen vil komme tilbake med en egen sak om behovet for endring av vedtektene i skolefritidsordningen så raskt stortingsmeldingen knyttet til nasjonale føringer for SFO foreligger høsten 2019. Det er viktige innspill som har fremkommer i denne høringsrunden og som vil være sentrale i revidering av dagens vedtekter.

Oppsummering

Rådmannen foreslår å beholde tittelen, målet og de tre hovedområdene i rammeverket, men har endret ordlyden i enkelte av indikatorene og beskrivelsene på kvalitet, basert på innspillene i høringen.

Dato: 29.04.2019 Arkivkode: N-125 Bilag nr: Arkivsak ID: 19/7533 J.post ID: 19/87988
Saksbehandler: Stig Olai Kapskarmo
Saksansvarlig: Stig Olai Kapskarmo

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Ungdomsrådet	06.05.2019	028/19

Referatsaker

Forslag til vedtak:

Refererte dokumenter tas til orientering slik de foreligger.

Refererte dokumenter til orientering:

Dokumentnummer	Tittel
1.	Lekselesingstilbud med pedagog - forlenget forsøk
2.	Årsrapport 2018 Bærum kommune - spørsmål